

ZONA BUZĂU — BRĂILA ÎN CONCEPȚIA STRATEGICĂ A LUI VLAD ȚEPEȘ PRIVIND APĂRAREA TERITORIULUI

Mr. MIRCEA DOGARU

Unul dintre elementele care au impus definirea poziției geo-strategice a teritoriului românesc drept situate „în calea războaielor” a fost și este Dunărea, pe drept cuvânt, până în veacul XIX, veac ce a marcat pierderea definitivă a teritoriilor sudice, nu „hotar” ci „însăși axa vieții poporului român”, potrivit plasticei definiții date de Simion Mehedinți¹. Importanța sa economică și strategică, deosebită în antichitate, evul mediu și modern, încă notabilă în contemporaneitate, impunând consacrarea unui studiu de sine stătător, ne mulțumim a sublinia doar faptul că, timp de peste două milenii, fluviul și îndeosebi sectorul său maritim, au oferit imaginea unui râvnit „Pactol” prin marile artere comerciale terestre care îl intersectau. Prin porturile sale produsele și aurul Europei Centrale și Nordice s-au scurs pe mare spre Orient, dar și luxul și produsele exotice ale Orientului au putut penetra Europa. Arteră naturală comercială, Dunărea a constituit însă și constituie și din punct de vedere militar o cale lesnicioasă de pătrundere rapidă, din Marea Neagră spre inima continentului, sau de intervenție a coalițiilor Occidentului în Strămtori. Fiind totodată un obstacol natural care, prin încorsetarea într-o centură de fortificații, întotdeauna dublă, putea deveni inexpugnabil, ea a fost privită ca obiectiv în sine și frontieră ideală de toate imperiile care, venind din nord sau din sud și-au disputat stăpânirea Europei central-răsăritene, începând cu imperiul „regelui regilor” Darius I (522-486 î.e.n.) și sfârșind cu imperiul rus în actuala sa formă a ficțiunilor republicane. Istoria însăși i-a impus în acest sens lui Nicolae Iorga cunoscuta concluzie: „Când Nordul a vrut să meargă spre Sud, când Apusul a vrut să se atingă cu Răsăritul, aici s-au întâlnit”².

¹ Simion Mehedinți, *Opere complete*, V/2, Geographica, București, 1983, p. 171.

² Nicolae Iorga, *Chestiunea Dunării (Istoria a Europei răsăritene în legătură cu această chestiune)*, Vălenii de Munte, 1913, p. 8.

Ca un corolar al acestei realități, imperiile care au înaintat dinspre sud spre Dunărea Inferioară au încorporat teritoriile nord-balcanice ale spațiului genezei tracilor nordici (geto-dacii) și ulterior ale etnogenezei românești. Și tot ca un corolar, în mod fatal, pentru a zădărnici eventualele contraofensive și a domina militar statul sau statele autohtonilor rămași liberi la nord de fluviu, de la Tracia lui Dromichaites și Burebista, Dacia lui Decebal la principatele românești medievale și moderne, enclava cuprinsă între Dunărea de Jos și litoralul pontic a devenit obiectiv al expedițiilor militare. În termeni militari, pentru perși, romani, bizantini și otomani Dobrogea istorică a fost nu atât un bastion înaintat al apărării, cât o excelentă bază de supraveghere și operații împotriva adversarilor aflați la nord de fluviu, oferind posibilitatea întoarcerii strategice de flanc stâng a „frontului” dunărean al acestora.

În epoca de care ne ocupăm, Dunărea românească se afla în zona de interferență a celor două teatre de acțiuni militare care marcau direcțiile de ofensivă ale strategiei otomane, prima pe drumul imperial Constantinopol-Adrianopol-Sofia și în continuare Belgrad-Buda-Viena spre Europa Centrală și a doua prin culoarul dobrogean și litoralul nord-vest pontic spre Crimeea. Tangent celor două direcții, teritoriul românesc nord-dunărean constituia pentru ambele o permanentă amenințare de flanc și, atâta timp cât fluviul — inițial străjuit de fortificații românești pe ambele maluri, de la est de Șiștov până la guri — nu devenea otoman, un pericol potențial pentru stăpânitorii Strămtorilor.

Încă din epoca primelor asalturi asupra Constantinopolului, otomanii au înțeles atât importanța economică și strategică a Dunării, îndeosebi a sectorului său maritim, cât și necesitatea subordonării statelor românești riverane devenite din chiar momentul impactul româno-otoman în 1388 un adevărat scut al Europei creștine. Cucerirea principalelor cetăți-porturi românești, a sudului și centrului Dobrogei, produsă la o dată discutabilă, după 1417-1420, nu s-a putut realiza însă fără un considerabil efort militar, Țările Române sau „Magna Valachia” devenind, potrivit Mapamondului Borgian¹, sub spada unui Mihail I (1418-1420), Dan II (1420-1421, 1426-1427, 1427-1431), Vlad Dracul (1436-1442, 1443-1447) și îndeosebi lăncu de Hunedoara (voievod al Transilvaniei 1441-1446, 1448; guvernator 1446-1453, apoi căpitan general al Ungariei, 1453-1456) coloana vertebrală sau vârful de lance al oricărei cruciade organizată de statele europene în scopul stăvilirii înaintării otomane de-a lungul fluviului într-o primă etapă și trecerii ulterioare la contraofensivă până la alungarea agresorilor peste Strămtori și salvarea, apoi, după 1453, eliberarea Constantinopolului.

Căderea capitalei bizantine la 29 mai 1453, ca ultimă citadelă situată în spatele „frontului” otoman, a avut pentru Europa grave consecințe politico-militare resimțite imediat, în primul rând de români. Strategii își putea concentra acum toate forțele pentru a da curs îndemnului înțeleptului Yusuf Sinan (Șeihî) de a-și

¹ Vezi I. Dumitru-Snagov, *Magna Valahia. Țările Române în documente celebre din secolul XV*, în „Magazin istoric”, XLX (1985), nr. 5, p. 34-35.

supune „Apa Dunării care se găsește în vecinătatea noastră”, fiind din toate punctele de vedere „mai preferabilă decât izvorul paradisului (kevser)“⁴. Odată asigurat, controlul și asupra ultimelor segmente ale malurilor sale rămase în stăpânirea românilor, îndeosebi a sectorului maritim care, economic și strategic începea la Brăila, se putea trece la lărgirea ofensivei pe direcția pontică pentru transformarea Mării Negre în „Iac otoman”, creându-se premisele organizării, prin scoaterea Țărilor Române din „Casa Războiului”⁵ a ofensivei ulterioare, pe apă și pe uscat spre Ungaria și centrul Europei. După eșecul de la Belgrad din 1456, sultanii acordă deci prioritate timp de peste o jumătate de secol, practic până în 1520 când sultan va deveni Suleyman Kanuni (1520-1566) direcției strategice pontice, urmărind constant ca „pe celălalt mal al Dunării (maritime-n.n) să facă să se citească rugăciunea musulmană”. Ori acest obiectiv nu putea fi atins potrivit cronicarului Kivami⁶ fără „a cucerii fortărețele” rămase în stăpânirea românească în nordul Dobrogei și pe malul opus, în Basarabia istorică⁷. Și aceasta deoarece hotarul otoman în această zonă, încă nestabilizat, nu trecea, potrivit datelor călătorului Guillerbert de Lannoy „dincolo de brațul Sfântu Gheorghe”⁸, oprindu-se pe linia Isaceea — nord Enisala — lacul Razim. Delta românilor „peucini” și Dunărea maritimă, cu prelungirea litoralului până la limanul Nistrului, încadrate de mari centre comerciale ca Brăila, Licostomo, Chilia⁹ și Cetatea Albă, adevărați „plămâni economici” ai Țărilor Române, potrivit expresiei lui Nicolae Iorga, constituiau la acea dată un „condominium” moldo-muntean. Chiar

⁴ Cronici turcești privind țările române, Extrase, vol. I, Sec. XV-mijlocul sec. XVII, volum întocmit de Mihail Guboglu și Mustafa Mehmet, București, 1966, p. 178 (Kivami).

⁵ Potrivit doctrinei otomane, așa cum în ceruri exista un singur stăpân Allah și pe pământ trebuia să existe un singur suveran, padișahul și o singură stăpânire „Casa Islamului (Dar-ul-Islam)”. În afara acesteia, deci a teritoriului înglobat prin cucerire în Imperiul otoman nu existau nici state, nici popoare, ci numai „turme” (reaya) de „necredincioși” (ghiauri) conduse de „bey-i” inferiori, cu care stăpânul lumii nu putea încheia pace, datorită sa fiind să-i aducă printr-un perpetuu „război sfânt” (cihad) la „Poarta Fericirii”. Deci, tot ceea ce se afla în afara „Casei Islamului” se situa automat în „Casa Războiului” (Dar-ul-Cihad). Pomind de la practica relațiilor româno-otomane din a doua jumătate a secolului XV, legiitorii otomani vor îmbogăți ulterior cu încă un concept această doctrină politico-militară, inventând, pentru tătari și românii care nu fuseseră supuși cu sabia închinându-se „nu ca învinși, ci ca învingători” (Philippi Callimachi, *Ad Innocentium VIII de bello Turcis inferendo oratio*, Warszawa, 1964, p. 50) — „Casa Păcii” (Dar-ul-ahd). În această categorie intrau la început ca „aliați”, „necredincioși” cărora, în urma răscumpărării păcii prin „harâk”, sultanul le acorda printr-un ahdname („poruncă”) — „ahd-ve aman” („Jegământul păcii și al iertării”) un armistițiu condiționat de respectarea obligațiilor militare și economice asumate.

⁶ Apud M. Guboglu, *Crestomațiile turcă. Izvoare narative privind istoria Europei orientale și centrale (1263-1683)*, București, 1978, p. 173, 175.

⁷ Foștele „pârzi țătarăști” ale principelui Dimitrie, cuprinzând litoralul nordic al Dunării maritime, aflate în a doua jumătate a secolului XIV în componența Țării Românești.

⁸ Vezi Anca Ghiață, *Condițiile instaurării dominației otomane în Dobrogea*, în „Studii istorice sud-est europene”, vol. I, București, 1974, p. 93-94; cf. *Călători străini despre țările române*, vol. I, București, 1968, p. 50.

⁹ Identificarea Chilieii Vechi cu „Licostomo” este încă discutabilă.

moldo-munteano-transilvan dacă se ia în calcul persistența gamizoanei întalate în 1448 de Iancu de Hunedoara la Chilia. Direct interesați în evaluarea situației politice reale la Dunăre de Jos, negustorii genovezi și venețieni menționau că Imperiul otoman „de cealaltă parte a Dunării (în Dobrogea - n.n.) se învecinează cu Valahia până la mare; acolo așezări sunt Brăila, Chilia, Cetatea Albă și brațul Dunării care coboară în Marea cea Mare sau Ocean nu departe de Constantinopol”, în zonă fiind „mai multe locuri care aparțin de drept Valahiei”, controlate încă de „Vlahia Mare (Muntenia - n.n.) și Mică (Moldova - n.n.)”⁸.

Deși nu aspectul economic ne interesează, trebuie totuși menționat faptul că, pentru otomani, Brăila, numită de surse „Brilago”, „Brilagio”, „Brailigo”, „Prailavon” sau „Ibrail” era „cel mei celebru târg”, având o „castra” și un port încăpător unde își aveau „locul lor de așezare luntrele și corăbiile cu care negustorii aduc mărfuri din țara păgânilor”⁹, iar Cetatea Albă „un loc de trecere a negustorilor din Kaffa, a negustorilor ruși, a celor din Deșt (Dest-i-Kipeak — „Stepa Cumanilor” - n.n.), a negustorilor leși și unguri. Într-adevăr, este un loc de trecere populat și înfloritor”¹⁰. Aici și la Chilia se depozitau grâul, sarea, mierea, ceara, postavul, pânzeturile și de aici proveneau, ca produse specifice locului, aducătoare de însemnate venituri domniei, peștele, îndeosebi, sturionii și icrele negre¹¹. În plan strategic Chilia era considerată „cheie și poarta la toată Țara Moldovei și Ungariei și a Țării de la Dunăre”, iar Cetatea Albă „cheie și poartă pentru toată Polonia, Rusia, Tataria și toată Marea Neagră”¹², opinia sultanului Mehmed II Fatih (1444-1446, 1451-1481), fiind aceea că „Atâta vreme cât Chilia și Cetatea Albă le țin și le stăpânesc românii, iar ungurii Belgradul sârbesc, noi nu vom avea nici o biruință”¹³.

În aceste condiții, zona de nord-est a Țării Românești cu posesiunile nord-dobrogene, având Brăila ca punct de reper, a constituit, în perioada războiului româno-otoman susținut fără sprijin extern de domnia Țării Românești în anii 1459-1462 principalul obiectiv al expedițiilor turcești, obligându-l pe Vlad Țepeș să le acorde un rol aparte în strategia apărării Țării Românești. Reamintim, că, potrivit memoriilor ienicerului sârb Constantin Mihailovic de Ostrovica, expediția otomană de pedeapsă condusă de sangeac bey-ii Yunus (Catabolinos) de Silistra și Hamza de Nicopol la sfârșitul anului 1461 a vizat nordul Dobrogei. celebra cursă de jucată de domn fiindu-i întinsă în dreptul unui „oraș care se numește Ibrail”¹⁴ pe

⁸ Vezi N. Iorga, *Acte și fragmente cu privire la istoria românilor adunate din depozitele de manuscrise ale Apusului*, vol. III/1, București, 1897, p. 37-38.

⁹ Laonic Chalcocondil, *Expunerii istorice*, ed. V. Grecu, București, 1958, p. 160; Cf. *Călători străini*, vol. I, p. 30, 84-85.

¹⁰ *Cronici turcești*, vol. I, p. 77 (Tursun-bey).

¹¹ Anca Ghiață, *op. cit.*, p. 99; cf. C.C. Giurescu, *Istoria pescuitului și a pisciculturii în România*, vol. I, București, 1964, p. 83, 253, 265.

¹² Apud N. Iorga, *Studii istorice asupra Chiliei și Cetății Albe*, București, 1900, p. 158.

¹³ *Călători străini*, vol. I, p. 128 / Constantin Mihailovic de Ostrovica/.

¹⁴ *Ibidem*. Vezi și demonstrația noastră în *Istoria militară a poporului român*, vol. II, București, 1986, p. 264-269.

malul dobrogean, unde nu se afla decât „un turn” izolat în peisajul „pustiu” și „mlăștinios” nu la cetatea Giurgiu deja eliberată sau la „Giurgiurel” (Rusciuk) cum s-a crezut inițial. De aici, exploatând cu abilitate succesul, Vlad avea să declanșeze apoi ofensiva, potrivit scrisorii către Matia Corvin care i-a fost atribuită¹⁵ pe direcția Măcin-Garvân-Oblucița (Oblisica)-Cartal¹⁶-Isacceia (Novoseck)-Aldemir (?) și Rahoma (?), aflate „la mică distanță” de Chilia-Enisala (Novazal-Novoe-Selo, Vicus Novus, Ieni Salé, — Hârșova (Orzoma) — Silistra (Drehtar) etc. Amploarea ofensivei implică instlarea din timp a taberei, prin concentrarea și mascarea unui corp expediționar important în imediata apropiere a Brăilei, în câmpia acesteia sau a Buzăului.

A doua expediție otomană de pedeapsă din martie 1462, sub comanda marelui vizir Mahmud, susținută de „30.000 de oameni”, a plecat potrivit izvoarelor contemporane¹⁶ „din Adrianopol... pe mare... la Pasul Dunării”, deci tot spre Brăila. Debarcând pe malul dobrogean în dreptul orașului, Mahmud, a trecut prin surprindere fluviul noaptea, cu 18.000 de luptători, incendiind portul și prădând depozitele. Akângiii trimiși în adâncime au prădat apoi satele din regiune, robind, precizează cu exagerările de rigoare cronicile, ca la „10.000 de suflete”¹⁷. Bine informat, ca de obicei, asupra planurilor de campanie otomane, Vlad Țepeș se afla deja în zonă, în fruntea unui corp mobil de oaste format din cca. 5.000 de călăreți. Astfel încât a fost în măsură, exploatând efectul surpriză să atace în noaptea următoare forțele lui Mahmud, îngreunate de pradă și robi, chiar la Brăila când se pregăteau să treacă din nou pe malul dobrogean. Dezastrul otoman a fost total! Lăsând pe teren peste 10.000 de morți marele vizir și resturile „brigăzii” sale s-au retras în goana cailor neîngăduindu-și, de teama urmăririi, să ridice tabăra de refacere decât la Sofia¹⁸.

Și cu ocazia campaniei sultanale din vara anului 1462 Dunărea maritimă a constituit un obiectiv important în strategia otomană. Mehmed II Fatih a decis să meargă cu grosul forțelor terestre „de-a dreptul spre Istru”, urmând să forțeze fluviul în sectorul Nicopol-Rusciuc, după joncțiunea cu „armata de la mare” anterior imbarcată și trimisă „cu flota” spre Gurile Dunării¹⁹. Având un tratat

¹⁵ Vezi N. Iorga, *Scrisori de boieri, Scrisori de domni*, ed. a III-a, Vălenii de Munte, 1932, p. 11-17; cf. A. Corbea, *Cu privire la corespondența lui Vlad Țepeș cu Matia Corvin*, în *AIIAI*, XVII, 1980, Anexa, p. 677-678.

¹⁶ Cartal era, potrivit letopiseșului cantacuzinesc, foarte aproape dacă nu identic cu Oblucița („la Oblucița unde-i zic Cartal” — cf. *Cronica munteni*, vol. I, ed. M. Gregorian, București, 1961, p. 220).

¹⁷ *Vezi Documents concerning Romanian History (1427-1601)*, Collected from British Archives, ed. E.D. Tappe, London, The Hague, 1964, p. 17-18; S. Dragomir, *Documente nouă privind relațiile Țării Românești cu Sibiul, în secolele XV-XVI*, în *AIINC*, IV, (1906-1927), p. 24-25; *Fontes Historiae Daco-Romanae. Izvoarele istoriei României*, vol. IV, București, 1982, p. 505; N. Iorga, *Acte și fragmente*, III / 1, p. 13-14.

¹⁸ *Fontes Historiae Daco-Romanae*, vol. IV, p. 505; Donado da Lezze, *Istoria Turchesca*, ed. I. Ursu, București, 1910, p. 24-25.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ N. Iorga, *Scrisori de boieri, Scrisori de domni*, ed. cit., p. 15; cf. *FHDR*, vol. IV, p. 507; *Monumenta Hungariae Historica. Acta externa*, vol. III, p. 168.

secret de alianță cu Ștefan cel Mare, încheiat probabil în 1460²⁰, domnul muntean a destinat acoperirii strategice a liniei fluviului, în sectorul maritim, un corp de oaste, format din doar 7.000 de călăreți. Stabilindu-și poziția de așteptare strategică în câmpia buzoiană, acesta avea să acționeze în consens cu oastea Moldovei care a apărut brusc sub zidurile Chilie, descurajând forțele otomane²¹ și împiedicând debarcarea „armatei de la mare”. Teoretic, la comanda sa, în lipsa domnului care supraveghea cu grosul oastei sectorul Turnu-Giurgiu ar fi trebuit să se afle marele vomic. Știută fiind însă adversitatea marii boierimi care alesese deja expectativa, este mai probabil că acest corp de oaste s-a aflat sub comanda marelui logofăt Cazan, a cărui credință față de Vlad s-a dovedit statomică, dovadă ulterioara pedepsire a sa de către Radu cel Frumos. Oastea „buzoiană” avea să-și îndeplinească cu cinste misiunea. Din păcate însă, tocmai excesul său de zel urma să pecetluiească soarta lui Vlad Țepeș, transformându-i victoria militară în eșec politic. La sfârșitul lunii iunie, după cunoscutele atacuri de noapte și epuizarea adversarului, realizată de Vlad cu mijloacele, aproape moderne ale războiului psihologic, sultanul constatând „că nu poate să ia țara unui bărbat care face lucruri atât de mari și știe să domnească și să se poarte cu supușii lui într-un chip mai presus de firea omenească”²² hotărâse retragerea! Revenea „fără pradă, fără izbândă și după ce a pierdut pe mulți dintre ai săi”²³ pe drumul Brăilei intenționând să realizeze aici joncțiunea cu „armata de la mare” pentru a-și îmbarca resturile corpului expediționar. Cutureierând câmpia buzoiană într-o amplă acțiune de curățire îndreptată împotriva detașamentelor de akângii ale lui Evrenos-bey-oglu Alibey care executau acțiuni de diversiune și informare pentru a înlesni retragerea sultanului, oastea munteană de nord-est a dat pe neașteptate (la sud-est de Buzău) însă peste avangarda marelui vizir. Confundând, potrivit izvoarelor contemporane²⁴ „oastea de cercetare” a acestuia, care „mergea împrăștiată”, cu corpul akângiilor, după Tursun bey „din cauza pădurilor și a bălărilor înalte”, „buzoienii” au șarjat astfel în plină zi oastea sultanală aflată în căutarea unui loc de tabără. 7.000 contra a peste 150.000! Avangarda marelui vizir, condusă de Yusuf Pașa a fost parțial nimicită, supraviețuitorii retrăgându-se în dezordine și răspândind panică. Întreaga oaste rumeliotă a trecut la contraatac, dar cu mare efort eșalonul întâi, sub comanda lui Turahan-bey-oglu-Omer-bey, a reușit să reziste șarjei călărimii muntene care, persistând în greșeală, trecuse la urmărire. Abia intrarea în luptă a

²⁰ Documents concerning Romanian History, p. 18-19. Secretul se impunea datorită statutului de vasalitate față de regele polon acceptat de domnul Moldovei prin acordul din 4 aprilie 1459, iar Polonia se afla în stare de „armistițiu” cu Poarta.

²¹ Pretextul intervenției lui Ștefan I-a constituit alungarea gamizoanei lui Matia Corvin de la Chilia, deci o acțiune antiungară. În situația că flota turcă, ajunsă la cetatea port două zile mai târziu, declanșa operația de debarcare, Mehmed II Fatih s-ar fi trezit angajat într-un război pe două fronturi: împotriva Țării Românești, dar și a Moldovei și Poloniei suzerane.

²² FHDR, vol. IV, p. 513 / Laonic Chalcocondil /.

²³ Călători străini, vol. I, p. 177.

²⁴ Vezi FHDR, vol. IV, p. 513, 515; Cronici turcești privind țările române, I, p. 202-203, 318-319. 456.

eșalonului doi rumeliot, cu sprijinul călărimii anatoliene și ienicerilor au oprit elanul „buzoiienilor” obligați cu grele pierderi să se replieze în contact nemijlocit cu un inamic net superior. Acțiunea care poate fi considerată o victorie morală pentru români s-a soldat în practică însă cu dispariția oștii „buzoiene” ca grupare aptă de acțiuni militare independente. Supraviețuitorii s-au alăturat grosului oștii române comandată de Vlad care „fără să-și fi pierdut deloc îndrăzneala, mai făcea câte o ispravă, organizând atacuri prin surprindere, dar rezultatul practic avea să fie exploatat atât de sultan, cât și, îndeosebi, de Radu cel Frumos. Acesta își va stabili tocmai în regiunea de nord-est a țării baza de operații militare ulterioare și acțiune politico-diplomatică persuasivă împotriva fratelui său, convingându-i prin promisiuni pe boieri și prin șantajarea cu soarta familiilor lor (capturate prin trădare) pe comandanții oștirii să-l părăsească.

Pe parcursul expunerii am utilizat nu involuntar termenul de „oaste buzoiiană” pentru forțele destinate de Vlad Țepeș apărării Țării dinspre nord-est. Ținând cont de faptul că domnul a recurs într-un mod singular, dată fiind gravitatea primejdiei, la mobilizarea generală, chemând sub arme și copiii „de la 12 ani în sus”²⁴, este de presupus că majoritatea celor 7.000 de călăreți ai acestui corp de oaste, cărora le era necesară, pentru războiul de hărțuire căruia-i erau destinați, cunoașterea perfectă a terenului, au fost ridicați la arme din zonă, câmpia buzoiiană servind astfel alături de câmpiile Brăilei și Siretului drept bază de recrutare prioritară. Apoi, chiar dacă și-ar fi pierdut parțial privilegiile pentru susținerea lui Vlad Basarab împotriva lui Mircea cel Bătrân, obștile și boierii din regiunea nord-estică a Munteniei vor continua să constituie un corp de oaste aparte, asemeni celui al Mehedinților sau al băniei Craiovei, păstrând tradițiile vechii structuri militare locale anterioară unificării acestui teritoriu după 1330 voievodatului de la Argeș. Și poate nu întâmplător, dat fiind necesitatea păstrării bunelor relații cu Moldova lui Ștefan cel Mare, Vlad a promovat în sfat, doi oameni noi, pe criteriul priceperii militare și credinței, originari, este de presupus, tocmai din această regiune de margine — spătarul Moldovean și Bratu de la Milcov²⁵. În „concepția sa strategică”, privind apărarea teritoriului, presupunem că, oamenii locului, legați prin naștere și interese de „baștină”, trebuiau să constituie și au și constituit un corp de oaste de o vitejie exemplară, destinat „acoperirii strategice” a sectorului Dunării maritime care revenea Țării Românești și controlul drumului Brăilei. Prezența lor și capacitatea combativă împiedicau, în termeni militari moderni „întoarcerea” de către otomani prin nordul Dobrogei a „flancului stâng” al „frontului” românesc

²⁴ Apud „Columna lui Traian”, IV (1883), p. 38.

²⁵ Vezi G.I. Brătianu, *Origines et formation de l'unité roumaine*, Bucharest, 1943, p. 137; cf. N. Stoicescu, *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova (sec. XIV-XVII)*, București, 1968, p. 2, 22.

dunărean și, în același timp, aducerea rezervelor și a mijloacelor de subzistență necesare, rapid, pe calea apei pe principalul teatru de acțiuni militare. Chemați „la tabără”, în poziții de așteptare strategică în interiorul regiunii de nord-est, care devenea astfel o importantă bază de concentrare și un inevitabil teatru de acțiuni militare, cei pe care îi numim „buzoieni” au acționat în campaniile lui Vlad Țepeș, în câmpul tactic, atât independent, ca o oaste în sine, cât și prin realizarea joncțiunii cu forțele principale ale voievodului, sub comanda directă a acestuia, contribuind la trecerea de la „apărarea strategică” la contraofensivă sau „ofensiva strategică” și, implicit, în caz de succes, la dezvoltarea acesteia și la urmărire. Insuficiența și uneori neclaritatea izvoarelor ne obligă însă să ne limităm pe moment la aceste concluzii în privința rolului atribuit în plan strategic de către Vlad Țepeș zonei Buzău-Brăila, și corpului de oaste din nord-vest în planurile sale de campanie. Încheiem nu fără a ne exprima convingerea că poate, unii termeni de strictă utilizare militară actuală au șocat, dar, în lipsa unor termeni specializați ai epocii, ne considerăm îndreptățiți să lăsăm faptele de arme care nu pot fi negate să vorbească pentru marele voievod, în limbaj contemporan. Convingerea noastră fermă este, de altfel, aceea că, din momentul apariției statului și până astăzi, gândirea politică, militară, diplomatică și nu numai, nu a suferit evoluții cantitative, ci doar calitative, disponibilitățile creierului uman, cât și factorii geo-politici determinanți, conturând, în linii mari, constante, doar mijloacele tehnice, prin umare posibilitățile de exprimare în cadrul aceluiași model de soluționare a unei situații de criză. Îmbogățindu-se!